

ČUT ZA MERO

Češki primer, o katerem poročamo na drugem mestu, je vsekakor tu di za nas slovenske in jugoslovanske begunce zanimiv in poučen. Ni izključeno, da se bo tudi kak naš sorojak kdaj pojavil pred takim kon = gresnim odborom. Kajti če so predvidevanja glede umazane zakulisne i = gre posameznih begunskih skupin točna v češkem primeru, imamo dovolj razlogov za bojazen glede jugoslovanskih beguncev. Ni jih malo, ki so poznani, da ne izbirajo sredstva, njihova nagnjenost do totalitariz = ma pa se tudi ne razlikuje mnogo od komunistične. V enem ali drugem primeru ne najdemo dovolj krepkih besed, da obsodimo takšno početje.

Če nas spomin ne vara, je pred časom v nekem slovenskem begun = skem listu bilo očitano slovenskim političnim strankam, da so 28. okt. 1945, torej že v emigraciji, izjavile, da so "pripravljene stopiti v razgovore s Komunistično partijo". Vsekakor sijajen material za člo = veka, ki želi drugim napraviti škodo. A vendar načeloma razumljivo stališče za vse one, ki trezno ocenjujejo okoliščine, v katerih je je seni 1945 tista izjava nastala.

Morda je, dalje, celo sreča v nesreči, da Jugoslovani nimamo ra = dijskih oddaj za Jugoslavijo. Kajti te bi utegnile ali predstavljati glas politične in socialne reakcije ali pa bi mogle priti pod preiska vo kakšnega prepotentnega ameriškega senatorja, če bi se našel kak "dober" sobegunec. Ob tem je vredno zapisati nekaj več: Vesti iz Ju = glavije trdijo, da kljub komunističnim eksperimentom in terorju narod v bistvu zavija na levo, da se bliža nekemu idealu demokratičnega so cializma, (ki seveda nima nič opraviti z današnjim jugoslovanskim "socializmom!"); ti "levičarji", če jih tako imenujemo, pa da se med so = boj razlikujejo le po krščanskem in materialističnem pojmovanju ta = kega levega cilja. Če so te informacije točne, a potrjene imamo iz več virov, potem je neizogibno, da mora doživeti neuspeh kakšna desni čarska ali konservativna propaganda, ki bi bila namenjena domovini. Ni razloga, da bi razvoj bil kaj drugačen v Češkoslovaški, kjer so že od nekdanj imle leve struje močno oporo v množicah, ki tedaj končno niso slabo živele. Tako se nam zdi leva usmerjenost radijskih oddaj za Češ koslovaško nujna in s tem možno učinkovita, kar pa seveda ne gre v račun desničarskim elementom; tako je zaključek o zakulisnih intri = gah desničarskih beguncev, katerim da je nasedel ameriški kongresni pododbor, dokaj verjeten.

Potrebna pa se nam zdi še beseda o postopku, ki ga je bil deležen dr. Ripka. Brez dvoma ustvarja zmedo takšno skrivnostno zasliševanje, tem bolj če je časovno zvezano s "puščanjem" vesti v tisk. Resnici tu di nič ne služi, saj se osumljeni ali zasliševani ne sme javno brani = ti in objasniti, kaj se je dogajalo pred kongresnim odborom. A kar je najhujše, tak skrivnostni postopek vodi vodo na komunistični mlin, saj se tako - hote ali nehote - vendar uničujejo dosedanja protikomuni = stični prvaki, ki imajo zavezana usta, javnost pa ne more spoznati resnična dejstva. Kot rečeno, lahko nekoč stoji kak sorojak pred isti mi posledicami, ki danes davijo dr. Ripko. Ali ne bi bilo zato na me = stu, da naši ameriški Slovenci in Jugoslovani kot državljani Združenih držav predložijo merodajnim oblastem slabo stran takšnega postopka - čimprej, tem bolje?

Slovenski in jugoslovanski begunci se glede političnega prepričanja delimo na mnogo skupin. To je končno za demokratično družbo neizogibno. Predpogoj take družbe pa je, da "vsi naši medsebojni odnosi stoje na spoštovanju osebnosti", kot je očetovsko opominjal naš ljubljanski škof pred dvema letoma (KT 88). Tako upa Prezvizišeni, "da nas bodo različna gledanja, različna mnenja, različni značaji ločili sicer v skupine, a ne več v sovražne skupine, ker bo spoštovanje, ki stoji nad vsem, vezalo vse skupine v družbo in je ne več razbijalo v drobce."

SVOBODNA MISEL

Tito se je nekajkrat že pohvalil, da spremlja pisanje angleškega tiska in sam, če mu le čas dopušča, pregleda nekaj boljših angleških dnevnikov in tednikov. Tako mož vsekakor ni mogel prezreti nasveta, da je pač naravni zakon tisti, ki zahteva sprostitev možgan in da morajo ineti ljudje možnost, da se nekje izprazni, razpišejo in tako duševno olajšajo. Če pa to ljudem ni dopuščeno, potem ostane le alternatva, da se vdajajo črnim mislim, da snujejo zarote, računajo, kako bi prinesli naokoli oblast, da tako na nek način zadovolje svojim težnjam ali nagonom.

Ne vemo, če je ta angleški nasvet kaj vplival, da so moreči pritisk na jugoslovanske državljane nekoliko ublažili in da je tu in tam dobila misel, beseda prostejšo pot. Tega pač ni mogoče zanikati, da si je po drugi strani res, da si upajo kaj več reči le ljudje brez črnih karakteristik; teh pa ni prav veliko. Pač pa nekaj bolj prosteje razpravljajo zdaj v partiji, toda tudi tam samo o "poti", tj. o načinu, o metodah, nikakor pa ne o samem cilju, "socializmu", o katerem pač ni dopuščena nobena debata.

Povprečni državljani torej rajši molči, ker se ne zanesa na "neodvisnost" sodišč niti noče biti predmet "administrativnega postopka" ali pa davčnega vijaka. Toda misel v takem državljanu kljub temu ali pa celo bolj kljuje, žolč se nabira, birokracija ga ubija; kako torej dati duška svoji jezi, pa da pri tem ne bo kakšne škode? In da bo režimska oblast v polni neri zvedela, kaj ljudje o njej mislijo!?

Bistra glava je uganila. Kakor beremo v tržaški DEMOKRACIJI, so rojaki pričeli pisariti nepodpisana pisma ter jih razpošiljati po pošti vsem mogočim ljudem po državi: krajevnim komunistom, ministrom, Ti tu in tudi nekomunistom. Po slogu sodeč bi iz objavljenih pism mogli sklepati, da prihajajo iz vrst razočarane ofarije a tudi od partijcev. Pisci se prav nič ne norčujejo iz gesla "Smrt fašizmu - svoboda narodu!", s katerim disciplinirano zaključijo svoj protest.

Pisma so tem več vredna, ker ne zmerjajo in niso pisana kot strupeni izpadi "reakcije", čeprav utegne slejkoprej do tega priti. Pisci poskušajo na jasen in dokazujoč način predstaviti zgrešeno režimskih ukrepov, odredb, zakonov, reorganizacij, poskusov; postavljajo se v vlogo državljanov, ki jim je pri srcu dobrobit države kot celote, pa tudi posameznih državljanov. Tako režimci ne bodo mogli reči, da je pisanje nje takih pism delo protiljudskih ali protidržavnih elementov.

Zanimivo je še, da so prejemniki pism naprošeni, da jih prepišejo v več primerih in razpošljejo novim naslovnikom - komunistom in ne partijcem. Kot je zadeva preprosta, je vendar pomembna: ljudje imajo tako priložnost povedati, kar jih teži; oblast zve, kakšno je razpoloženje ljudstva; tiho in nekontrolirano se ustvarja in vzdržuje duhovni odpor proti režimu sile. In to je nekaj vredno!

"SOCIALNI SKLAD 29.OKTOBRA", ki zbira v KLICU TRIGLAVA darove za potrebne slovenske begunce po taboriščih, je v januarju in februarju odposlal naslednje pošiljke: 1) F.K. Leoben, vrednost £ 1.8.0; 2) F.M. Osterode-Nemčija, zdravila in dostava v vrednosti £ 6.5.2; 3) Skupinski paket v DP Camp Spittal za 6 oseb, £ 6.16.8 (s poštnino); 4) M.B. Enzenbach Avstrija, £ 1.15.0; 5) F.V. Spittal, £ 1.15.0. Skupno torej £ 17.19.10.

SLOVENSKI GLASOVI

Čez 14 dni gredo koroški Slovenci na občinske volitve. Kot vedno se tudi zdaj vprašujemo, ali se bo večina slovenskih volivcev izrekla za demokratično listo in če bodo na splošno slovenski glasovi porasli ali upadli.

V februarских volitvah lani, ko so izbirali poslance za deželni in državni zbor, je dr. Tišlerjeva Krščanska demokratična stranka izgubila 725 dragocenih glasov z ozirom na uspeh v letu 1949. Ker so lani titovski Slovenci glasovali za avstrijske socialiste, se je število znanih slovenskih glasov (od leta 1949) znižalo za celih 2802.

Letos je slovenska Krščanska demokratična stranka izbrala mnogo boljše taktiko kot jo je lani, za kar gre brez dvoma zahvala (če moremo tako reči z ozirom na usodo slovenstva na Koroškem) tudi titovcem; ti so se 9. januarja na občnem zboru Demokratične fronte delovnega ljudstva v Celovcu izrekli, 'da bodo na bližnjih volitvah v marcu na Koroškem letos sodelovali z avstrijsko socialistično stranko'. Značilno pa je, da tega sklepa najprej ni objavil celovški titistični "Slovenski vestnik" ampak ljubljanski "Slovenski Poročevalec", ki ga je hitro ponatisnil dr. Tišlerjev "Naš tednik-Kronika". S takim stališčem koroških titovcev pa je seveda odpadla možnost skupnega nastopa na občinskih volitvah, nastopa, ki so si ga lani tako zelo želeli prenekatere koroški rodoljubi. Tako je dr. Tišlerjeva stranka z vedrim zaupanjem naznanila 14. januarja, da "gremo samostojno na volišče z našim lastnim imenom". Tak razcep in obenem povezava titovcev z avstrijskimi socialisti, (ki si prav zdaj prizadevajo za ukinitve skoraj tretjine obstoječih dvojezičnih šol) vpliva upanje, da bodo slovenski krščanski demokrati znova pridobili vse tiste volivce, ki so lani abstinirali, obenem pa, da bodo zaradi občega slovenskega interesa v šolskem vprašanju pritegnili nekatere slovenske titovce, ki jih sicer srce vleče na

levo stran, pamet pa jim pravi, da gre za reševanje slovenstva pred zmajem avstrijskega socializma. Ob močni in pametni propagandi bi torej demokrati mogli uspehi. To jim vsekakor iz srca želimo.

KLIC TRIGLAVA

53, Bucks Hill, Chapel End,
Nuneaton, Warwickshire

Izhaja 1. in 3. ponedeljek v mesecu

ZASLIŠEVANJE PRED KONGRESOM

Dva vodilna češka begunska politika sta bila v Združenih državah poklicana pred Kongresni pododbor za notranjo varnost. Zasliševanje je bilo ločeno in tajno, tako da niti dr. Hubert Ripka niti ne dr. Peter Zenkl ne smeta pred javnostjo povedati, česa so ju spraševali. Vendar pa je zanimivo, da se je pred tem oglasil desničarski češki NAROD in kar napovedal vprašanja, ki jih bodo stavili dr. Ripki, obenem pa celo, da bo prišel pred kongresni odbor. Tako naj bi dr. Ripka tam odgovarjal, zakaj je kot član medvojne begunske vlade v Londonu sklenil prijateljsko pogodbo med Češkoslovaško in Sovjetsko zvezo in zakaj je 1. 1947 kot minister za zun. trgovino v praški vladi sklenil trgovinsko pogodbo med istima državama, kar je osiromašilo Češkoslovaško. NAROD na daljuje, da je edinost med begunci nemogoča, dokler bodo ljudje Ripkovega kova sedeli v Svetu svobodne Češkoslovaške, ki mu predseduje dr. Peter Zenkl, b. podpredsednik praške vlade. NAROD še dalje opozarja na Ripkov vpliv na Radio Svobodna Evropa, ki ima "prolevičarske" oddaje za Češkoslovaško. G. Carey, tajnik C.I.O se je zavzel za dr. Ripko, pa zaključuje nad takim pisanjem, da so dr. Ripko križno izpraševali nekateri begunski Čehi, ki jih je poklical kongresni pododbor. WASHINGTON POST namiguje na zakulisne borbe političnih skupin, katerih orodje je zdaj postal kongres. MANCHESTER GUARDIAN imenuje te skupine: ameriški Sudetski Nemci, skrajnodesni Čehi (ki hočejo samostojno Češko) in slovaški nacionalisti, ki so sodelovali z nacisti v "neodvisni" Slovaški.

Kot znano sta dr. Ripka in dr. Zenkl pobegnili na zapad 1948. (zps)

✓ CLEVELANDSKO PISMO (Od našega dopisnika)

V soboto 23.januarja zvečer se je slovenska naselbina v Clevelandu zbrala okrog televizijskih aparatov. V sklopu "One World City" programov smo gledali enourno slovensko oddajo, ki jo je izvedel Milačev pevski zbor "Korotan". Fantje in dekleta so dostojno predstavili clevelandski javnosti našo narodno in umetno pesem. Med pevskimi in plesnimi točkami so bili kratki na govori, v katerih so govorniki opisali različna področja s slovenskega življenja doma in v tujini. Kot solista sta nastopila tenorist g. Gorenšek in baritonist g. Dovjak.

Naslednjega dne pa je veliko tu kajšnjih Slovencev, Hrvatov in Srbov prisostvovalo premieri prvega jugoslovanskega folklornega filma, posnetega v USA. Pod naslovom "Mi v glazbi in pesmi" prikazuje nekaj prav lepih primerov jugoslovanske folklore. Slovenski del programa so pripravili gg. M. Jakopič, P. Borštnik in R. Knez, program je izvajal Milačev "Korotan", plesne točke pa je naštudiral g. J. Varšek. Moremo reči da je slovenski del vsebinsko, po svojih razgibanjih komentarjih, gotovo najboljši del filma, dasiravno je morda v tehničnem pogledu slabši od srbskega in hrvaškega dela. Vkljub tem primanjkljajem, ki so bili v veliki meri posledica prekinjenega snemanja, vremenskih prilik in podobno, pa je treba smatrati ta prvi filmski poskus med jugoslovanskimi emigranti za uspeh in lep doprinos k skupnim naporom za dostojno in čim popolnejšo reprezentanco pred tujimi narodnostnimi skupinami.

Glasbeni del sporeda je bil na višku, za kar gre zasluga dinamične mu dirigentu "Korotana" g. Metodu Milaču, ki je v komaj dobrem letu pripeljal svoj zbor iz skromnih začetkov do zavidljive višine umetniškega udejstvovanja; to je pripomoglo, da zavzema ta zbor eno prvih mest v slovenskem kulturnem življenju Clevelanda.

Brez velikega hrupa je tukajšnji klub "Krog" pripravil nov prijaten kulturni večer. V zanimivem predavanju nam je v nedeljo 7. februarja g. Uroš Resman orisal organizacijo in smernice delovanja "Narodnega odbora za svobodno Evropo" (NCFE) ter

OBSOJENI "ŠTAJERSKI" ČETNIK

Bivši podoficir v "Zmagoslavo" četniškem odred, ki se je za časa vojne zadrževal v Slovenskih goricah, je bil od komunističnega sodišča v Mariboru obsojen na petnajst let strogega zapora.

Milan Logar je bil 1943 mobiliziran v nemško vojsko; z bolezenskega dopusta pa je pobegnil v četnikom. Maja se je umaknil z odredom v Avstrijo. Kasneje pa je bil prostovoljno repatriiran v Jugoslavijo, a pod drugim imenom. Živel je v Mariboru kot trgovski pomočnik in, kot mu je obtožnica očitala, nastopal kot partizanski simpatizer. Ko so ga letos ljudje prepoznali, je bil aretiran. Obtožili so ga sodelovanja pri aretacijah in pri umoru partizanske kurirke Ide Rojko. Pri tem mu je pomagal pobegli četnik Najvirt.

OČIŠČENI TOVARIŠ

V soboto 6. februarja je izšla BORBA, glasilo Zveze komunistov Jugoslavije, z naznanilom, da bo od tlej njen direktor Vlahko Begović. Njegov predhodnik Veljko Vlahović, ki je dopustil, da se je Milovan Djilas razpisoval po BORBI s svojimi heretičnimi idejami, je bil odstranjen z izgovorom, da se bo moral posvetiti Komisiji za mednarodne stike (v Fronti). Tam so ga namreč imenovali za predsednika, istočasno pa so odstranili djilasovca Dedijerja in ga kot tajnika zamenjali s prekaljeno Marijo Vilfanovo; ni dvoma, da bo ta držala vajeti te komisije v rokah, Vlahović pa bo kinal. (da)

tako nudil večini poslušalcev prvo priliko, da se podrobneje pouče o ustanovi, ki menda še zaposluje nekatere slovenske begunce. - V drugem delu programa pa smo občudovali izredno lepe barvne posnetke raznih evropskih pokrajin in mest pa tudi naše lepe Slovenije. Le škoda, da se v tej slednji ni fotograf dolgo mudil. Sicer pa "Krog", ki je bil zadnje čase deležen vseh mogočih obrekovanj in napadov s strani raznih "pravovernih", misli še nadalje prirejati predavanja slovenskih in tujih osebnosti. Na naslednjem večeru bo kot gost govoril g. Spencer Irwing, politični dopisnik clevelandskega "Plain Dealerja".

STISKA Z ELEKTRIKO

(Dopis iz Trsta)

Sredi januarja so stopile v veljavo stroge uredbe o štednji z elektriko po vsej Sloveniji. Trgovine so pričeli odpirati šele okoli devete ure, zapirati pa že ob štirih. Tovarne so delale le 4 dni. Če pa so prej delale noč in dan v 3 posadih, so po izdani uredbi smele le še v dveh. Od časa do časa so elektriko povsem odklopili. In to baš na zimo, ko so dolge noči, da potem ljudje tipljejo v temi za vžigalnicami in konci sveč. Pa tudi teh je obenem s petrolejem zmanjkalo v Ljubljani. Ni čudno, saj se tema pričinja že okoli petih popoldne, neprekinjena doba va elektrike gospodinjstvom pa šele ob desetih zvečer (do šestih zjutraj). Kljub velikopotezni graditvi elektrarn je posebno od konca novembra dalje stiska z elektriko bila huda. Ne samo v Sloveniji, tudi drugod. Precej hudo je bilo v Beogradu, ki je poleg tega bil še zaradi snega odrezan od ostale države.

Ogrevanje prostorov z elektriko so kajpak strogo prepovedali. Ker so drva draga, premog pa je bilo težko dobiti, je marsikdo upal, da se bo grel vsaj ob električnem grevcu. Toda elektrarnam primanjkuje v zimskem času vode; Drava n. pr. že trideset let ni imela tako nizkega vodnega stanja kot letos. Poleg tega se je kmalu v januarju pokvarila še nova vuzeniška elektrarna, ki so jo spustili v pogon 30. decembra lani; zaradi splošne krize z električno energijo so jo namreč preobremenili (kar se je vode nabralo toliko), pa je hitro prišlo do okvare in tako nove izgube toka.

Oblasti so bile zares v zadregi, saj se je proizvodnja zmanjšala za eno tretjino, nezaposlenost je rasla v najbolj neprikladnem letnem času in konference so se vrstile ena za drugo. Toda te niso dosti pomagale, kajti prej naj bi uni gospodarstveniki mislili na vse to, ko pa vode vendar manjka v naših rekah vsako zimo za polne potrebe z električnim tokom. Slovenija ima končno nekaj parnih elektrarn, ki bi s povečano proizvodnjo mogle olajšati stisko. Pa premoga imamo tudi dovolj. Toda nesreča je bila baš v tem, da je kaloričnim elektrarnam primanjkovalo premoga, da ga rudniki niso mogli sproti dovolj dobavljati - niti elektrarnam, niti ne železnicam in tovarnam, še manj pa seveda gospodinjstvom. Oblasti so celo pozvale nekatere tovarne, naj znižajo proizvodnjo, del morebitnih zalog premoga pa vrnejo - rudnikom...

Novi gospodarski sistem je torej grdo odpovedal, da bi deželo prekrbel z najnujnejšim. V zgodnjem poletju so bili premogovniki v hudi stiski. Delali so na vso moč, toda zaloge so se kopičile, ker jih nihče ni hotel kupovati. Podjetja, z državnimi železnicami vred, so pač čakala, da bi izsilila znižanje cene, toda čakala so predolgo. Tako so zaradi kopičenja zalog premogovniki zmanjšali proizvodnjo in od pustili čedno število rudarjev. Na zimo se je kratkovidnost pričela maščevati in v januarju so nastopile vsesplošne težave z elektriko. Premogovniki so sicer pokazali polno razumevanje, toda mnogi poleti odpušeni rudarji se niso vrnili. Šele sredi februarja se je položaj toliko izboljšal, da je oblast ukinila gotove izredne odredbe.

====

JUGOSLOVANSKA PROIZVODNJA:	1939	1948	1952
Premog (v 1000 tonah):	6,973	10,724	12,098
Surova nafta (- " -):	1	36	151
Elektrika (v milij. kWh):	1,100	2,007	2,700

Velika Britanija bo do 30. junija stavila Jugoslaviji na razpolago 3 milijone funtov za izboljšanje poljedelstva-živinoreje

V Sloveniji napovedujejo uvedbo motornih vlakov in sicer na progi Maribor-Ljubljana-Sežana, Ljubljana-Jesenice, Jesenice-Planica, Jesenice-Nova Gorica. Tak vlak bo mogel prepeljati enkrat 140 potni kov. Iz Maribora do Trsta bi rabil predvidoma tri ure in pol.

Slovenske in avstrijske oblasti razpravljajo o obnovitvi tranzitnega prometa iz Avstrije v Trst na progi Šentilj-Maribor-Ljubljana-Sežana. Od tega prometa je imela Jugoslavija pred vojno 200 milijonov zlatih dinarjev letno.

tudi neučinkovito točko, t.j. jezikovno, dočim narodno vprašanje nikoli ne more biti le kulturno, celo ne le gospodarsko ali socialno, temveč je vedno in v prvi vrsti politično, kar je pa slovenska politika vedno pozabljala. Proti zgodovinskopravni osnovi "mariborskega programa" so se pa začeli kmalu oglašati vprav iz mladoslovenskih vrst tehtni pomisleki in se zavzemati za narodnostno načelo, ki je prav tedaj zmagalo pri Krajevem Gradcu. Najgloblje je posegel v to debato Svetec, ki je začel objavljati v "Novicah" daljšo razpravo, v kateri je prvi glasno opozoril na usodne praktične posledice zgodovinskopravnega stališča za Slovence in trdil, da nam more zagotoviti naše pravice samo na narodni ideji zgrajena deželna skupina, zato "dajmo historii...slovo in primimo se odločno narodne ideje!" Slo je torej za naravno pravo nasproti zgodovinskemu, za narode nasproti kronovinam. Toda taka ideja je bila pa za konservativne staroslovence prerolucionarna, zato je Bleiweis izjavil, da "mi Slovenci zagovarjamo" historični federalizem ter je kratko in malo zaprl predale "Novic" za nadaljevanje Svetčeve razprave (to se še danes ponavlja tudi v naši "demo = kratični" emigraciji), tako da jo je moral Svetec potem za = ključiti v "Slovenca". Politični dogodki, ki so spremljali to debato in ji sledili, so povzročili potem v staroslovenskem taboru za nekaj časa popolno idejno konfuzijo, med mladoslo = venci pa le utrjevali vero v narodno idejo (te se je oprijel sedaj tudi Einspieler in opustil misel na Notranjo Avstrijo), ki je potem nujno morala voditi zopet tudi k ideji zedinjene Slovenije.

Živahne politične debate in veliki politični dogodki tistih mesecev so močno politično razgibali celo široke slovenske ljudske množice. To so pokazale tudi volitve v deželne zbornice, ki so se vršile konec meseca januarja l. 1867. in ob katerih je ustanovil dr. Prelog v Mariboru za štajerske Slovence celo poseben list, "Slovenskega Gospodarja". Da so dobili to pot Slovenci vse kmečke mandate na Kranjskem in na Goriškem, je bilo že povsem naravno, toda nepričakovan uspeh je bil v tem, da so dobili tudi vse kranjske mestne mandate, vseh 8 v spodnje = štajerskih kmečkih okrajih, tržaškega okoliškega in celo na Koroškem je podlegel Einspieler samo s 3 glasovi. Tako so dobili Slovenci prvič krepko v roke kranjski deželni zbor, na Goriškem je bilo razmerje 10:11 v korist Italijanov (pri tem razmerju je ostalo potem trajno) in se krepko afirmirali tudi v štajerskem deželnem zboru, ker je bila vsa osmerica odločno naravno zavedna. Ko so se par tednov po volitvah zbrali deželni zbori, je poskušal kranjski manifestirati za historični federalizem, zato je bil razpuščen in pri novih volitvah so izgubili Slovenci 4 mestne mandate (v Ljubljani sedaj ni upal glasovati za Slovence niti en uradnik), vendar so ohranili še vedno krepko večino (21:15). Iz takih deželnih zborov je bilo izvolje njih potem v dunajski parlament na Kranjskem 5 slovenskih poslancev, na Štajerskem 2 in na Goriškem 1, vodila sta pa to delegacijo dr. Toman in Svetec.

Cesar in Beust sta sklenila medtem sporazum z Madžari. Hrvati so v znak protesta proti dualizmu odklonili celo udeležbo pri kronanju v Budimpešti, Čehi in drugi avstrijski Slovani (razen Poljakov, seveda) so šli na znano protestno "romanje" v Rusijo, slovenski poslanci pa odšli v dunajski parlament. Z ozirom na odločno narodno razpoloženje v domovini so se tudi slovenski poslanci širokoustili proti dualizmu (nad Tomanovo surovostjo so se tedaj zgražali vsi), končno so pa 5.6.1867. pod Toman-Svetčevim vplivom - glasovali zanj vsi. To je izzvalo v domovini nepopisno ogorčenje. Po vsej Sloveniji je šel glas: "Izdani smo! Prodani smo!" in celo sam Bleiweis je najprej zapisal, da je glasovanje "osupnilo vsacega", zatem je pa začel poslance opravičevati s tem, da so pokazali svojo "solidarnost" s - Tirolci, tedanjo najreakcionarnejšo skupino parlamenta.